

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenje je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolpa“.

Upravnost naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 22. maja.

Sosednja nam mala Srbija vzbuja vedno veliko pozornost, ker tam doli še vedno vre in kipi in se nij še povrnili notranji mir. Nasproti stojite si dve stranki: vladna Avstriji prijazna stranka in opozicija, na čelu jej bivši minister Jovan Ristić, ki se, kakor znano, močno nagiba na stran Rusije. Boj mej tema strankama je ljut in bije se z vsakeršnim, drugod v parlamentarnem življenji nikakor običajnim orožjem. Zadnje potovanje kralja Milana križem svoje države, nij imelo družega namena, nego uničiti opozicijo in njenih pristašev pridobiti na svojo, na vladno stran.

Iz tega razloga rekel je tudi deputaciji, ki se mu je prišla poklanjati iz Dragačevega: „Vi morate iztrebiti ljudi!“ to je opozicijo. Člani deputacije poslušali so te kraljeve besede baje tih in s povešenimi očmi, a vladni listi vporabljali so ta in več kraljevih izrekov kot priljivo sredstvo, s katerim more se breniti in oškodovati opozicijo.

A tudi opozicija, kakor naravno, nij pasivna, temveč odgovarja po jednacem načinu in tako vrši se srdit boj mej zastopniki nasprotnih političnih nazorov, katerega izid je dan denes še popolnem negotov.

Temu srdnemu nasprotstvu mora se tudi prisovati zadnji škandal v belgradskem gledališču, o katerem se piše po vseh časopisih in ki ima večji pomen, nego bi se mislilo v prvem hipu. Vlada je namreč hotela, da se v gledališču predstavlja Sardou-ova igra „Rabagas“, v katerej se zabaciva in smeši vsakeršna opozicija, misleč, da jej bode i ta gledališčna predstava dobro sredstvo proti opoziciji. Opozicija pa, ki je tudi dobro vedela, kaj se

namerava, pripravljala se je tudi resno in tako se je uže naprej znalo, da se bode pri tej predstavi dogodilo kaj posebnega. Dvorni krogi so celo privatno pred predstavo povpraševali pri uredništvih radikalnih listov, se li priteha kaka demonstracija, ker bi sicer kraljice ne bilo v gledališče. Ta uredništva niso bila galantna dovolj, ampak skrbela so, da je bilo dosti radikalnih elementov pri predstavi. Takoj v prvem dejanju, ko pravi Camerlin „Če vladar nij dober, naj ga narod odpodi!“ nastalo je gromovito ploskanje iz vseh strani. Pri dvogovoru mej knezom in Evo Bluntovo, v katerem se ljudstvo naziva „canaille“, pričel pa je burni ropot in krik, piskanje in žvižganje. Na to postal je strašen nered, policija potegnila je sablje, mej poslušalci nastopali so govorniki, ki so govorili o izdajstvu, o surovej sili in o podkupovanju s tujimi novci, nekatere gospé so omedlevale in naposled se je pred gledališčem razvnel pravi pravcati boj mej občinstvom in vojaki, tako da se šteje denes nad dvajset nevarno ranjenih. Občinstvo pobilo je okna v gledališči in pri kočijažih raznih dostojanstvenikov in napalo vojake s koli in kamenjem, vojaki pa so rabili sablje in bajonete in več ljudij bilo je potisnenih v 7 metrov globoko jamo, v katerej bi se moral v kratkem položiti temeljni kamen za spomenik kneza Mihajla. Mej demonstranti čul se je baje pogosti klic: „Proč z Milanom!“

Dopisnik „Gazete Narodowej“, ki prinaša iz Belega grada jako obširno poročilo o neredih v 10. dan t. m., iz kajih se sme sklepati, da je prispeval razjarjenost političnih nasprotnikov na vrhunc in da je predrznost opozicionalne stranke uže skrajna. „Kdor je gledal ta nered in pri tem se javljajoča strast,“ tako piše omenjeni dopisnik, „in kdor pozna

jako ozbiljne razmere po deželi, mora se vprašati, ne bode li ta gledališčna demonstracija za Srbijo začetek resnobnih dogodeb, slično kakor nekdaj predstava „Figaroove ženitve“ v Parizu, ali pa „Nemice s Portici“ v Bruselji . . .“

Vsekako bilo je od srbske vlade kako neprevidno in malo plemenito, gledališčne predstave upotrebljevati proti opoziciji in tako rekoč vzbujati škandal, kateri bode imel sigurno važne posledice in utegne prouzročiti popoln prevrat v vnanji politiki mlade srbske kraljevine.

Iz državnega zбора.

Z Dunaja 20. maja. [Izv. dop.]

V petek nadaljevalo se je zborovanje v državnem zboru. Ob jednjajstju ura imela se je pričeti seja, a poslancev je v zbornici malo število. Še le polagoma prihajajo in predsednik dr. Smolka otvori sejo o polu dvanajstje uri. V zbornico je prišel novovoljeni poslanec iz českega vlasteljstva baron Nadherny. Na desnici bil je srčno pozdravljen. Prisegel je v českem jeziku.

Ministerstva predsednik pozivlje v posebnem pismu k volitvam v delegacije.

Vlada prijavila je dve predlogi o prodaji dveh erarnih poslopij in jedno o oproščenju od pristojbin za gališko deželno posojilo o zadevi gališke transverzalne železnice.

Mej peticijami je denes veliko število tacih, ki so zoper naseljevanje ruskih židov v Avstriji; 5 ali 6 jih je iz dunajskih predmetij, druge so iz nemških mest Krems, Stein, Mautern in jedna iz mesta Steyr. Vse te peticije predložil je vitez Schönerer, ki zahteva, da naj se dado v stenografski zapisnik. Na levici se živahno

izdri!!! — To vse je v nas lenoba! — Solomin pak ta nij tak . . . on ne izdira zob . . . !

Mažurina naredila je z roko znamenje, ko da hoče reči: „No, tega smemo iz našega zapisnika izbrisati.“

„A, tista devojka,“ vprašala je potem, „ime sem pozabilna, tista, ki je . . . z Neždanovom . . . utekla . . . kaj je z njo?“

„Marijana? Da, ta je zdaj žena tistega Solomina. Uže leto dni je tega, da sta poročena. Iz začetka se mi zdi, bila je le tako njegova žena, a zdaj sta res poročena. Da . . . a!“

Mažurina naredila je ono isto znamenje, kakor poprej.

Nekaj naj bi bila ljubosumna na Marijanom, zdaj je bila srdita, kako je mogla njemu nezvesta postati?!

„Ali nij morda tudi uže rodila?“ vprašala je zaničljivo.

„Kdo zna; morda uže,“ odgovoril je Paklin. „Ali kam se vam mudi? — Kam?“ je dodal videvši, da je Mažurina svoj klobuk vzela. „Počakajte še malo; Snandulija nama koj čaj prineše.“

Njemu nij bilo toliko za Mažurino, nego samo za priliko jedenkrat zopet svoje srce olajšati. Odkar je bil Paklin zopet v Petrogradu, videl je le malo ljudij, osobito pa mladih ne. Neždanovljeva stvar ga

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Malovrh.)

Druga knjiga.

XVI.

(Dalje.)

„Neki Silin,“ nadaljeval je Paklin, „me je tu obiskal. Tudi njemu pisal je Neždanov pred smrto nekoliko besed. Ta Silin me je prosil, da mu rečem: ali se nijso v Neždanovljevej zapuščini našli kakri papirji? — Neždanovljeve stvari zapečatila je vse sodnija . . . ali papirjev nij bilo mej temi nobenih, ker jih je on uže prej vse sežgal. Ali vi ne veste, da je on verze delal? Škoda, da jih je uničil; jaz sem preverjen, da je vmes marsikaj dobrega bilo. Vse propalo je z njim in je za večne čase izgubljeno. Spomin v prijateljih pa je vse, kar je ostalo, — da i ti prijatelji iz sveta izginejo.“

Paklin je utihnil.

„Sipjagini pa,“ nadaljeval je kmalu, „tisti tako ljubezni, neiznosljivo bahati ljudje, ti so zdaj na vrhunci slave in moči! — Mažurina se nij spominala, kdo so ti ljudje; Paklin pak sovražil je oba, osobito pa njega tako, da se nij hotel odreči in tudi

ta dva malo izbrisal. — „V tej hiši vlada fin ton! Tu se o ničem drugem ne govorji, ko o dobrih dejanjih in krepostih! Jaz sem opazil, da je ondu, kder se preveč o tem govorji, isto tako kakor v sobi kacega bolnika, ki je parfimirana — pod vonjavo skriva se kje kakšen smrad! — To je jako sumljivo! Ti, jedini ti Sipjaginiovi krivi so Neždanovljeve smrti!“

„Kaj je pa s Solominom?“ vprašala je Mažurina.

Postalo jej je neiznosljivo govorjenje tega o njem poslušati!

„Solomin!“ vzklikanil je Paklin. „Ta je pošten in prebrisan, ter se je pošteno vsega spasil. Prejšnjo svojo tovarnico je zapustil in najboljši delavci šli so za njim. Mej temi tudi nekov vražji dečko, Pavel po imenu. Osnoval je svojo tovarnico na vklupne troške in vklupen dobitek, nekde v Premskoj guberniji. On ne popusti, česar se je lotil. Njemu ga nij para! Glavna stvar pa je ta: da ne skuša rane človeštva najedenkrat in povsod celiti. — Mi Rusi smo pa narod, vedno čakajoč, da pride nekdo in nas na jedenkrat vse ozdravi, vse naše rane zaceli, kakor se bolen zob izdere. — Kdo pa bode ta čarovnik? Darwinizem? Delo? Arhip Perekopentjev? Kakšna vojska? — „Kar hočeš, oče, le zob mi

kliče: „Na mesta!“ Za Schönererjev predlog vstalo je komaj 20 poslancev, mej temi tudi Kronawetter in Fürnkranz; nekaj jih je vstalo na desnem centru. Schönererjev predlog se je zopet zavrgel!

Grof Belcredi oddal je peticijo katoškega delavskega društva v III. mestnem okraji Dunajskem za posvečevanje nedelj.

Poslanec Menger in tovariši interpelujejo finančnega ministra, zakaj se zavlačujejo računi mej občino dunajsko in erarom glede stroškov penzij dunajske policije.

Poslanec Fux in tovariši predlagajo, naj se vlada pozove, da izdela nov regulativ za hranilnice.

Na dnevnem redu je prečitanje vladne predloge za naknadni kredit, ki se ima za razširjenje dunajske tehnike potrositi.

Zakon o naknadnih kreditih ministerstva za znotranje zadeve čita se v drugič in tretjič, ter je brez debate vzprejet, kakor je predlagal budgetni odsek.

Poročevalec Fröschel govori potem za predlogo železnice v Kremstahu.

Poslanec grof Brandis priporoča prav gorko to predlogo, ki se potem brez debate v drugem in tretjem čitanju sprejme.

Zakonski načrt o oproščenji od pristojbin za pogodbine in druga pisma glede po gozdovanja Krasa v tržaškem mestnem okraji, vzprejme se brez debate v drugem in tretjem čitanju.

Na dnevnem redu je dalje poročilo peticjskega odseka o peticijah diurnistov. Odsek predlaga, naj se peticija diurnistov pri c. kr. oblastih in uradih vlad prepuste v natančno uvaženje; ob jednem naj se vlada pozove, da kakor hitro mogoče zbornici predloži zakonski načrt, po katerem se tudi diurnistom omogoči napredovanje na uradniška mesta.

Poslanec dr. Kronawetter se poteguje za zboljšanje diurnističkih plač in žalostnega stanja tega najnižjega uradniškega stanu, ter stavi v tem smislu iz pet točk obstoječ predlog, ki se je tudi vzprejel.

Dr. Kronawetter utemeljil je potem svoj predlog, naj se omeji prodavanje kart za igranje. Dotični predlog izročil se je odseku za davkarsko reformo.

Na dnevnem redu je dalje prvo čitanje predloga poslanca Tauscheja in tovarišev, kako urediti pravice za ribi lov. Govornik predlaga, da naj se za sestavljanje državnega zakona, kako urediti pravice ribjega lova, iz cele zbornice izvoli odsek 15 članov.

je tako preplašila, da je postal vrlo pazljiv in se umikal vsacemu društvu; mladi ljudje so se pa tudi njemu umikali. Nekdo rekel mu je celo v brke: „da je denuncijant!“ — Ker se pa sam nij starim ljudem rad bližal, se je pripetilo, da je moral časih po več tednov molčati. S svojo sestro nij mogel govoriti. Ne, da bi ga ona ne razumela, o ne! Nje pamet čislal je on visoko; ž njo pa mogel je le o ozbiljnih in resničnih stvreh govoriti, ako je pa zatrl po starej navadi zavijati, pogledala ga je tako pazljivo in pomilovaje, da se je sramoval in utihnil.

Zato mu je pa življenje v Petrogradu postalovo neugodno in misil je, ne bi li bolje bilo, preseliti se v Moskvo. Razne misli, komični in zbadljivi govorji bili so v njem uže zbrani, kakor voda v malinu . . . ali voda, ki stoji, se skazi . . . Prišla mu je Mažurina . . . in dal je vodi, da je odtekla, ter govoril in govoril . . .

Najprej pretresel je Petrograd, njegovo življenje in potem celo Rusko! — Nihče in nič nij bilo v milosti pri njem. Mažurino nij to kar nič zanimalo, ali presekala mu nij in . . . druzega nij on ničesar trebal.

„Da,“ je pripovedoval, „peklenko veseli so zdaj časi, kakor mi je čast vam pripovedovati! V društvu vse stoji, vse se strašno dolgočasi! V literaturi je vse izmedeno! In celo v kritiki . . . Ako

Tauscheju odgovoril je minister za poljedelstvo grof Falkenhayn poudarjač stališče vladino. Ker je Tau-che mesto „Peyrer'sches Werk“ napačno izgovoril „baierisches Werk“, nastale je mej ministrom radi te besede kontroverza. Tauschejev predlog bil je potem zavrnjen.

Na dnevnem redu je dalje prvo čitanje predloga poslancev Fürnkranza, vit. Schönererja in drugih gledé eksekutivne dražbe ne-premakljivega blaga.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. maja.

Danes se zopet dementira, da se naš cesar snide z laškim kraljem. To je bila pač najbrž v zdanjem politično suhem času izmišljena vest, da se je napolnil prostor v novinah.

Levičarski listi in pred vsem „N. Fr. Pr.“ jeli so se zopet tolažiti, da nii daleč dan, ko bodo mogli svetu oznaniti, da je ministerstvo Taaffejevo palo in da bodo zdaj zopet oni prevzeli vladarstvo. Naj tu navedemo, kako si obetajo bodočo srečo na kurulskih stolih! „N. Fr. Pr.“ piše: „. . . A nepremakliiv, neizprosliiv kakor smrt stoji na strani grofa Taaffeja princ Lichtenstein z uro v roki. Neprenehljivo pomika se na tej uri kazalec, dokler ne pride ura, ko bode grof Taaffe vrgel figure vkup in spoznal svojo partijo za izgubljeno. Potem se ve, da bi mogel tudi princ Lichtenstein spoznati veliko varenje, kajti če bije ura ministerstvu Taaffejevemu, potem bode tudi zanj in za vso klerikalno stranko, katera se je do take visočine iz nič popela, potekla ura“. Te besede zde se nam, kakor samotolažba jetičnega človeka; da si v sebi nosi kal gotove smrti, vendar si še obeta lepe dneve v dolgem življenju! Habeant!

„Ung. Post“ poroča, da namerava ogrski deželnobrambeni minister v kratkem predložili zbornici poslancev načrt zakona o podpiranju vdov in sirot v boji palih ali tako ranjenih vojakov, da si ne morejo sami več služiti kruha. Ta podpora je mala da se bode iz vojaških tak. Ta načrt imel bode le provizorno moč, le tako dolgo bode veljal, dokler se ne izda zakon, ki bode obsekal vso zadevo in vse naredbe. Tak zakon pa se uže izdeluje in se bode v jesenskem zasedanju predložil zbornici.

Kakor znano, dohajejo iz Rusije izgnani židje na avstrijska tla in Schönerer ne zamudi nobene prilike, da bi ne vlagal protestov dunajskega prebivalstva proti naseljevanju židov v Avstriji. A Schönerer nastopil je javno kot nasprotnik židov, za to bi marsikdo njegovim protestom ne prikladal prevelike pomembne, češ, da ga vodi strast. Vendar pa je to vprašanje silno važno za Avstrijo! Vsakako morajo se jemati v poštev glasovi novin, katere prihajajo iz naroda in objavljajo njega misel — ker vox populi vox dei. — Tako piše „Leitmeritzer Wochenschrift“: „Antisemitismus, katerega zastopa Schönerer, naj se perhorescira in je, če se s konfesionalnega stališča opazuje, neopravičen. Če patentje Schönererjevi proti naseljevanju iz Rusije pregnanih židov remonstrirajo, imajo pač pred očmi, da se s tem

naselijo tisoči individijev, kateri nikdar ne producirajo, marveč le konsumirajo in neproduktivnih elementov je v Galiciji dovolj.“ Take glasove bode vlada morala uvaževati.

Z juga poroča se oficijelno od 21. t. m.: Oddelek 11. pešpolka pod vodstvom jednega lajtnanta prijela je včeraj severne od Klena in južno-zapadno od Nevesinja močna vstaška tolpa. Naši vojaki odbili so vstaše, kateri so izgubili okolo 30 mrtvih in ranjenih. Naše vojske bil je 1 korporal mrtev, 3 prostaki ranjeni.

Vnanje države.

Nekoji listi donašajo vest, da se bode kronanje ruskega cara vršilo dne 24. avgusta (5. septembra).

Srbški kralj vrnil se je s svojega potovanja. Pri dohodu v Belem gradu pozdravilo ga je ljudstvo z burnimi živio klaci.

Kakor se poroča iz Petrograda, dosegel je bolgarski knez na ruskem dvoru najboljši uspeh. Jutri odpotuje knez v Berolin; vrnil se bode potem čez Dunaj domov. Njegovo bivanje v Nemčiji in potovanje skozi Avstrijo pa bode imelo le privaten značaj, ker se je političen namen tega potovanja izpolnil uže v Petrogradu.

Poročali smo uže v svojem času, da se podajo nemški oficirji v Turčijo. Pogoji, katere je sultan stavlil, so naslednji: Vsak v turško službo stopivši oficir dobi za jedno stopinjo večje dostojanstvo, nego je je imel v nemškej armadi in dvojno plačilo. Tudi je vsakemu oficirju na voljo dano izstopiti, kadar hoče. Oficirji pa zahtevajo od nemškega vojnega upraviteljstva, da se jim od Nemčije garantirajo pogoji, katere jim stavlja Turčija. Teh zahtev pa nemški cesar neče izpolniti; za to je v slednjem času tudi prestalo vstopanje nemških oficirjev v turško armado.

Listi pečajo se zdaj največ z egiptovskim vprašanjem. Kakor poročajo slednje vesti, zboljšale so se razmere tam doli. Ali bode pa to „zborišanje“ dolgo časa trajalo, je težko verjeti. Francosko in angleško ladijevje stoji pred Aleksandrijo! Tako se glasé slednji brzojavci. Ali pa ne bode le naposled Evropa se naveličala vedno stati na straži ob Nilu? Gotovo nij daleč čas, ko bode zaplapolal z največjo silo ogenj revolucije tam doli in nastalo bode vprašanje, čeprav bode velepomembni Egipt. To vprašanje pa se bode rešilo le z orožjem. Pričakovati nam je torej tam doli še krvavih dnij.

Dublinskih morilcev še vedno niso dobili, da si se v New-Yorku vsaka iz Angleške došla ladija skrbno preiskuje.

Dopisi.

Iz zatiške okolice

19. t. m. [Izv. dop.] Včeraj na Vnebohoda dan obiskali so nas gostje iz Ljubljane. Pripljali so se namreč opoludne gospodje notar Janko Kersnik, dr. Jos. Starčev in profesor Jos. Celestina in Fr. Levec čez Krko na Muljavo, kjer so si ogledali Jurčičev rojstveni dom ter odbrali prostor, kamor se bode na rojstvenej hiši pokojnega pisatelja vzidala letošnje poletje spominska plošča. Hišo, ki poprej niti ometana nij bila, je pokojnega brata Anton Jurčič čečno popravil in pobelil. — Kakor nas je razveselil pohod omenjenih gospodov, vendar nijmo bili zadovoljni z njih mislio, da bi se spominska plošča brez posebne slovesnosti vzidala. Gospodje sicer pravijo, da je Muljava predaleč od Ljubljane, da na Muljavi nij nobene posebne krčme itd. Jaz nijsem tega mnenja. Od Ljubljane do Muljave je samo kakih 35 kilometrov. Krčme na Muljavi res nij velike, a zato imamo dobro (Fortunovo) v bližnjej Zatičini. Jaz mislim, da bi se slavnost napravila 15. avgusta na Velikega Šmarina dan. Takrat je shod na Muljavi in zbral bi se uže zaradi tega mnogo naroda. Ljubljancanje pridejo do 10. ure lehko na Muljavo, do opoludne se vrši slavnost in vzidanje plošče in popoludne se napravi veselica v Zatičini. Se ve, za to je pa treba priprav; zategadelj nasvetujem, da se pogovoré šentviški in zatiški narodnjaki ter izmej sebe izvolijo odbor, ki bi imel skrbeti za potrebne priprave, da se napravi lep narodni praznik, ki ne bode ostal brez dobrodejnegra vpliva na tukajšnjo okolico. — Gospod Fortuna, posestnik gradu Kravjeka, poprodal je vsa grajska zemljišča v malih parcelah, grad sam pa je kupil neki Višnján. Danes je začel ta novi posestnik Kravjek podirati ter gradivo v Višnjo goro voziti in tako bomo v kratkem imeli jeden grad na Kranjskem menj.

Iz Šoštanja 20. maja. [Izviren dopis.] V „Cillier Zeitung“ od dne 18. t. m. nahaja se dopis iz „šaleške doline“, v katerem se dopisnik mej drugim zaletava v neko osobu, katero naznamenuje črko L., katere stanovališče i stan pa takó na tanko označi, da se o identiteti iste nikdo motiti ne more. Da je omenjena osoba v našem okraju od mladih i starih zaradi njene konsekvene i značajnosti kako čislana i spoštovana, to gotovo dopisnika najbolj grizeva, a v žal naj mu bode povedano, da je njegove popularnosti solnce uže zdavnaj zatonilo, akoravno še nij nikdar vzhajalo. Svetovati mu pa vendar hočem, da, ako če pri nas popularen postati, mora „Cill. Ztg“ in njen sodrga na klin obesiti.

Te vrstice dovolj kažejo, da dopisnika oziroma njegovega inspiranta dobro poznamo, akoravno svoje črke poleg znamenja akademične stopinje nij pod citirani dopis postavil.

Iz Vlasenice v Bosni 15. maja. [Izv. dop.] (Pospeševanje racionalnega gospodarstva.) Visoka deželna vlada v Sarajevu odredila je, da se osnujó kotarska (okrajna) gospodarska poskuševališča, iz katerih se bodo vsako leto brezplačno narodu razdeljevala mlada sadna drevesca in seme najboljših gospodarskih rastlin, katerih prednosti pred drugimi Bošnjak in Hercegovcem še ne pozna. Visoka deželna vlada pripravna je dati za to svrho potrebnih subvencij. Ako se bode pri tem započetju vstrajalo in ako bode došla uprava teh poskuševališč ali vadilišč v spretne in vestne roke, potem se bode dozdanje žalostno gospodarstvo okupiranega ozemlja povzdignilo na častno stopinjo, ter bode zanemarjeni Bošnjak in Hercegovec 5—10 krat toliko koristi užival iz svoje zemlje, kolikor dandenes. S časom bode po vseh 6 okrožjih torej do 50 tacih vrtov in narod bode visokej deželnej vladci za to premodro naredbo hvaležen.

Ker je za upravo tacih vrtov brezvomno najprimernejši faktor avstrijsko naobraženo narodno učiteljstvo, zato bode velike važnosti, da se nameste po sedežih okrajev v gospodarstvu dobro vešči narodni učitelji; kajti narodno učiteljstvo bode široko umno gospodarstvo posebno tudi po šolskej mladini. Izvestno je, da je narodno učilišče najuni-verzalnejši in najvspešnejši pot do gospodarskega blagra. Saj nam je znano, da, „kar se Janezek nauči, to tudi Janez stori“ in „da se sam mladi hrastič povoljno dade ušibiti“, dočim se hrast s staro skorjo ne upogne. Zato je primeroma le kaj malo uspeha, ako se lotimo s poučevanjem odraslega človeka, dočim mladina utiske brez znatnega odpora sprejema. Tako barem mene uči 10letno izkustvo na polji narodne prosvete. Ne da bi rekel, da odrasel človek nij zmožen prijeti pouka, ponadi morda, oslabljenja možganov, nego obdaja ga tako trda skorja doživelih krivih pojmov in predvodov, da jih niti najboljša učava z lepa ne more razbiti. Za to je starec prav pesimist in nihilist glede novosti, naj so še tako dobre in opravičene!

Ker pravi pregovor, da se časi mej navadnimi vranami tudi kaka bela najde, zato je odobrila tukajšnja okrajna oblast moj predlog glede potovanega gospodarskega predavanja ob nedeljah in praznikih. O prvem svojem tukajšnjem predavanju pod milim nebom v vlaseniškej okolici se mi je posrečilo, da se je saj par bobov prijelo stene, v kojo sem ga dokaj izmetal [govoreč o raznih pogreških dozdanjega gospodarenja zbranega naroda].

Jaz bom vsekakor nadaljeval započeto delovanje, ker se držim pregovora tukajšnjega naroda: „bolje nešto, nego ništo“.

Blaško Pernšek,
mestni narodni učitelj.

Domače stvari.

(Z Dunaja) se nam poroča iz jako zanesljivega vira v 20. dan t. m.: „Kakor sem poizvedel v parlamentarnih krogih, izdeluje se pri pravosodnem ministerstvu predlog postave, da smejo tisti uradniki, ki imajo uže 40 službenih let, sicer služiti še dalje, da pa izgubé v tem slučaju svoje službene, funkcijske in

druge doklade. Na ta način iznebili se budem tisti v službi osivelih uradnikov, ki vedno zatrjujejo, da čutijo vsebiše mladeniško moč, v resnici pa ne zmorejo ničesa, kateri služijo leše iz dobičkarije, se zavzemajo za stare in zarujavale ideje in si nazaj želē predpotopnih časov in iz teh razlogov v svojem službenem stanju več škodujejo, nego hasnijo. Človek, ki je doživel 70. leto, potrebuje miru in njima več delavne moči.

— (Odbor za dr. Bleiweisov spomenik) sklenil je v svojej zadnjej seji, v pospeševanje nabiranja novcev, da se bodo razpošiljale po vseh slovenskih mestih pôle, na katerih se imajo podpisavati doneski ali jedenkrat za vselej ali z vplačilom v obrokih; konečni termin za to vplačevanje pa se stavi za dve leti. V poseben odsek, ki ima za izvršitev takovega nabiranja skrbeti, voljeni so gg.: dr. Zupanec, Pakič, Drenik in Ravnhar.

— (Društvo „Sokol“) imelo je pretekelo soboto zvečer v „Bierhalle“ svoj jour fixe, ki je bil obiskovan nemavadno mnogobrojno in pri katerem je bila nekaka „instalacija“ novega staroste gospoda dra. Ivana Tavčarja, ki je, iskreno nazdravljen, v primerem nagovoru razvijal svoje nazore o pospeševanju društvenih svrh. Razpravljal se je potem o izletu v Zagreb, za kogega je do sedaj podpisanih 60 Sokolov „en pleine parade“ in pelo se več lepih zborov. — Včeraj bil je pa Sokolov izlet v Velče pri velikej udeležbi občinstva in posebno ugodnem vremenu. Vse vršilo se je v najlepšem redu in ob 1/2 10. uri zvečer bili smo uže vsi doma. Kraj za izlet pa nij bil srečno izbran. Restavracija sicer leži prav prilično v senčnatem gozdu, a jedil je kmalu zmanjkal, vino pa je bilo nedopovedljivo za nič in pri samem pivu se človek kmalu naveliča. K sreči je blizu izredno prijazna Gostinčarjeva hiša, kjer je bila jed in piča izborna, postrežba dobra in cena prav poštena. „Sokola“, ki je povsod, kamor dojde, radostno vzprijet, obsule so ta dan rodoljubne in nežne roke na sv. Petra predmestji s krasnimi šopki duhtečih cvetic, kot viduimi znaki živahnih simpatij.

— (Kegljanje za Narodni dom „pri Zvezdi“) končano bilo je sinoč. Kegljalo se je 4589 serij. Potem je bila razdelitev dobitkov. Natančneje poročilo jutri.

— (Pri dijaškej besedi), ki se je dne 6. maja v ljubljanskem gledališči vršila, bilo je dohodkov 287 gld. 90 kr., stroškov 97 gld. 96 kr., tedaj ostane 189 gld. 94 kr. čistega dohodka. V podporno zalogo vsakega zavoda pride polovica (94 gld. 97 kr.).

— (Resnicoljubivitato vi.) Zadnji petek po noči pokradli so neznani tatovi tukajšnjemu trgovcu z raki g. Levu na Poljanah iz zabojev v Ljubljani nad 300 rakov v vrednosti 30 gld. Zgodaj zjutraj v petek prišli so z raki na ribji trg in so je prodali raznim prekupovalkam. Vprašani od kot so raki, povedali so, da so Levčevi in da jim je naročil jih prodati, ker jih ima preveč. Ko je g. Levec zapazil tativino, bili so raki uže prodani, o taitib pa ni sluha ni duha.

— (Umrli) je včeraj ob 1/2 5. uri popoludne g. Janez Stritar, beneficijat v Št. Vidu pri Zatičini, 64 let star. Rajni bil je čisljen in jako prijavljen pri vseh faranih, v narodnem oziru pa vedno značajen. Blag mu spomin!

— (Iz Vipave) se nam piše v 20. dan t. m.: Pri včerajšnjem občnem zboru kmetijske poddržnice vipavske se je sklenilo iz poddržnične blagajnice, v katerej je čez 400 gld. denarja, za spomenik ranjega dr. Jan. Bleiweisa pl. Trsteniškega 25 gld., za „Narodni dom“ pa 100 gld. odločiti. Naj bi druge kmetijske poddržnice vipavsko posnemale.

— (Vabilo k slavnosti), katero priredi narodna čitalnica ptujska ob priliki otvorjenja „Narodnega doma“ dne 29. maja t. l. in pri katerej sodeluje grašk. akad. društvo „Triglav“. Vspored: 1. Marsch, svira godba. 2. D. Jenko: „Slavenska himna“, zbor. 3. Slavnostni govor, govor veleč. gosp. Božidar Raič. 4. Nedved: „Pozdrav“, zbor z ba-

riton-solo. 5. V. Lichtenegger: „Lepa naša domovina“, zbor. 6. Potpouri slovanskih pesen, svira godba. 7. J. Kocijančič: „Oblaček“, zbor s tenor- in bariton-solo. 8. Tovačovsky: „Orle, pestry orle“, zbor. 9. F. v. Suppé: Ouvertura „Banditenstreiche“. 10. A. Hajdrich: „V tihej noči“, čveterospev. 11. J. Vašak: „Slovan“, zbor. 12. Ples. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. V Ptuj 18. maja 1882.

Odbor.

— (Razpisana) je služba kancelista pri c. kr. okr. sodniji v Rudolfovem do 17. junija t. l.

— (Naš rojak g. Janez Šubic, slikar na Dunaji) je pred kratkom izdelal 4 podobe za romarsko cerkev sv. Volbanka v Poljanskej fari na Gorenjskem. Naročil jih je župnik Poljanski g. Janez Ramovš. Vse štiri podobe so v velikosti pol človeka. Posebno lepo ste izdelani dve namreč sv. Peter in sv. Martin. A tudi drugi dve sv. Matija in sv. Trojica ste na čast vrlemu slovenskemu umetniku. G. Janez Šubic ima na Dunaji samostojen atelier v Grand Hôtelu I. Kärnthnerring, uholod I. Maximilianstrasse 12. P—l.

— (Tržaški „Sokol“) je včeraj pri prvem zborovanji izvolil v začasni odbor: Ivan Dolinarja, Fr. Sakserja, M. Keržeta, Skabarja in Jereška; nadalje so se prečitala dotedna pravila, katera se imajo v kratkem visokej vladi predložiti, potem pak se sklicuje občni zbor in izvoli stalni odbor. Mi to mlado društvo vsem rodoljubom najtopleje priporočamo, posebno pak slovenskej mladini.

„Edinost“.

V. izkaz doneškov

za spomenik dr. J. Bleiweisa viteza Trsteniškega.

G. Bogolin Miha, župnik v Ajdovici	1 gld. — kr.
G. Ambrožič Mat., župnik v Svečah na Koščem	3 " — "
G. Merzelj Josip, vpokojeni župnik v Toplicah	1 " — "
G. Vidgar Janez, kaplan v Vipavi	1 " — "
G. Jaklič Josip, župnik v Starem logu	1 " — "
G. Svetlin Matej, vpokojeni župnik	1 " — "
G. Vuga Miha, kaplan v Mirnu pri Gorici	1 " — "
G. Potočnik Janez, župnik na Brezovici pri Ljubljani	3 " — "
G. Bezenšek Jurij, župnik v Čadramu	3 " — "
G. Burgar Andrej, posestnik iz Imolec	1 " — "
G. Einspieler Andrej, c. kr. profesor in deželnji poslanec v Celovci	5 " — "
G. Oblak Fran, računski svetovalec v Se-rajevem	1 " — "
G. Vilfan Ivan, davkar v Serajevo	1 " — "
G. Pogorelec J., računski oficijal v Serajevo	1 " — "
G. Blagne Anton, grof Barbotov oskrbnik v Rakovniku	2 " — "
G. Bradaška Fran, kr. gimnazijalni ravnatelj v pokoji v Gradei	5 " — "
G. Cigale Matej, državnega zakonika urednik na Dunaji	5 " — "
G. Kušar Josip, trgovec, trgovinske in obrtne zbornice predsednik v Ljubljani	10 " — "

Po gospodru dekanu in kanoniku v Laškem za sledče gospode:

G. Anton Zuža, kanonik in dekan v Laškem trgu	21 gld. — kr.
G. Böhlein Josip, vikar v Laškem trgu	2 " — "
G. pl. Pol Josip, kaplan v Laškem trgu	2 " — "
G. Šket Martin, župnik pri sv. Ruperti	1 " — "
G. Janžek Edvard, župnik pri sv. Margareti	1 " — "
G. Ulčnik Josip, župnik pri sv. Jederti	1 " — "
G. Žičkar Anton, župnik v Doli	1 " — "
G. Fišer Anton, kaplan v Doli	1 " — "
G. Stagoj Anton, župnik v Trbovljah	1 " — "
G. Radovšek Anton, kaplan v Trbovljah	1 " — "
G. Valenčak Josip, kaplan v Trbovljah	1 " — "
G. Gomeizer Karol, župnik v Sirji	1 " — "
G. Kralj Dragotin, kaplan v Loki	1 " — "
G. Kolarč J., župnik v Razborji	1 " — "
G. Vrečko M., župnik v Jurkloštri	2 " — "
G. Dupeljnik Greg., župnik v Št. Lenartu	1 " — "
G. Zorko Janez, župnik pri sv. Miklavžu	1 " — "
	Vkupe 40 " — "
G. Strnad Matija, župnik v Ljubnem na Štajerskem	5 " — "
	Vkupe 91 gld. — kr.
K temu v zadnjem listu izkazanih	877 " — "
	Vkupe do zdaj 968 gld. — kr.

